

JOSEP VALLVERDÚ

Nascut a Lleida.

Historial acadèmic : Llicenciat en Filologia Clàssica. Professor d'anglès. Mestre de Català. Agregat de Llengua i Literatura Catalanes a l'Institut de Les Borges Blanques.

~~Membre~~ Conseller electe de l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Membre de la Junta Consultiva d'Omnium Cultural.

~~Membre~~

Autor de llibres de divulgació comarcal : Catalunya Visió, Els Rius de Lleida, Proses de Ponent, Viatge entorn de Lleida, Història de Lleida explicada als joves...

Autor de llibres narratius per a la juvenalla: ~~Novel·la~~ una vintena de títols, alguns premiats : Premi Folch i Torres, Premi Ruyra, Comissió Espanyola de la Infància, Llibres d'interès Juvenil del Ministeri de Cultura, Accèsit al Premi Nacional del Ministeri de Cultura. Llista d'Honor Internacional del Premi Andersen.

Ha traduït també nombroses obres de l'anglès i és autor de treballs de crítica i de llibres de text.

Relació antiga amb la didàctica.

- El nen ha d'aprendre. No podem malgastar paper i impremta: que s'eduqui.
no pas llegir massa
- al mateix temps, que sigui "moral" (= submissiu).
Conscientment o no, hom pensa que el llibre pot ser un "instrument" educatiu en un sentit.
- no hi ha cap estudi de psicologia infantil: i el nen vol ser exemplificat amb fables o històries cruels.
"The Fairchild family" i l'home penjat XVIII.
(Mary Sherwood -) =
De fet, fins que un pedagog bohemí (txec) no s'ho proposa, no hi ha un llibre, ningú didàctic ningú ingenu:
Començant XVII: Orbis Pictus (latí-alemany).
a conseqüència Guerra xxx anys i misèria
(Goethe el llegia)

El s. XVIII veu en l'infant l'home de demà. Tel
vol exemplar, racional.

alguna excepció: Ch. Perrault. i el Robinson per a nees (XVIII)
↓
Anglaterra.

Mme. de Genlis: Adèle et Théodore ou lettres sur l'éducation.

Fénelon: Mythologie épurée, à l'usage des jeunes
filles.

PARALLEL: la literatura de canya i cordill:

romances, fables, en paper infecte: (Goethe)
tradicions

Goethe: llibres populars

France: Librairie Pléne.

Anglaterra: Chapbooks.

i edicions de contes de fadas, de contes alemanys,
de les nits i una nit,

AL S. XIX RENAIXERÀ EL CONTE POPULAR I ELS VERSOS

LA CANÇÓ RITMADA

El sol, la lluna, la pluja

Lieber Regen, geh weg,
Lieber Sonne, Komm wieder

Plou i fa sol

La lluna, la pluja

Sol sollet

Vine'm a veure, vine'm.

un món de marcs, tics, veines, dides i ninyones.

un món de pastors, pagesos i pescadors que deien refranys.

Les cançons de bressol, de ritme (= Nursery rhymes)

Arri, arri, titinet
anirem a Sant Benet.

El papa m'estima
la mame també'
fo sòc la meua mare
de o el carrer

Qui doni teri coteri
Jamis forep i Maria
un dono el cor i l'ànima mia

Dormi reposa
no tinguis por de cap mala cosa

In aquesta poesia popular tan rítmica la
importància màfica de la llengua ho és tot. → nonsense

twinkle twinkle little star
How I wonder what you are

1635. Giambattista Basile, recull novel·lets petites medievals
 com La Bella Dorment i La Condor. En ~~terribles~~
 resta de la prosa novel·lesca - cortesana. ^{cruels}

XIX Adhuc Perrault té'ouelletats, encara.

El conte infantil del s. XIX és adaptació
 de novel·l(etes) anteriors: hi hagué, doncs, novel·la
 x «grans i ~~menys~~ contes per a la cavalla, que eren adaptacions.

aquests contes. — fada — elements màgics
 — populars — elements realistes-poètics
 de cada país

FADES. — Veritat íntima, adhesió de l'orient
 les dificultats se superen x mitjà màgic

botes set llegies, la vareta màgica
 la invisibilitat, els elements

no ~~tan~~ humans:

jegants, nans.

↓
 benevol

Justament amb l'element "restaurador" i amb
 hi ha l'element enemic (Segants i bruixes)
 Els Germans Grimm van fer una obra culta
 que ha parat a popular. Perquè malgrat la
 senzillesa perquè hi ha elements de sofiment.
 i perquè hi ha elements de la tradició gòtica.

EL CONTE ES UNA INTERNACIONAL
 DE LA LITERATURA.

La significació del XIX és: impremta ^(oral) - escrit
 escolarització
 família patriarcal. } doncs
 menys.
 literatura "para"

Influència oriental 6, 1000 i una mlt.

El conte italià recollit per Basile al S. XVII e' un altre element europeu interessant, però Basile no escriu xa nens.

El conte francès. Perrault el tipifica. (Era acadèmic)
Havia escrit contes per als "salons" (Peau
d'âne).

1697. publica els seus contes per a infants

"Histoires et contes du temps passé
avec des moralités": "Contes de ma mère l'Oye"

un veiem clara la moralitat. La caputxeta i l'ària
son devorades x llop. La Cenicienta, El gat amb botes.

↓
assassina la
marxista

GRIMM. — Bibliotecari i investigadors a Kassel.

8.

1812 — Contes infantils i carolans. ^{explicats per la pastora}
^{de Zweibr}
característica: protagonistes populars: moliner,
pastora, llanyador,
Hänsel i Gretel, Blancaneus, Rosarermella,

Fortuna moderna del conte antic. Les autologies del s. XX
Barregem contes de Basile s. XVI Perrault s. XVII Grimm s. XIX
i Whitst (contes russos s. XIX). Aquí esfa el tresor actual
que és fora de temps.

El heroï, en el relat de la novel·la juvenil s. XVIII - XIX

Robinson: l'home sol que s'educa per a la supervivència.

1719. Robinson és una novel·la moral. ~~nen~~ **re**beget, la soltat i l'esper (35 anys) el fa bo.

és una novel·la pedagògica: "Divendré" el bon salvatge

Origen: Alexandre Selkirk, i l'illa de Juan Fernández.

Rousseau s'entusiasma amb Defoe a la segona part de l'Emili. També agradava a Goethe.

1780 - Robinsonó el jove de Camp, ^(alemany) (nasc a tuelles: 28 anys)

1810 - Lemaitre: El petit Robinson

1810 - Els Robinsons suïssos. John David Wyss. → un robinó romàntic

1835 - Fournet: El Robinsonó dels gels.

1837. Emma, el Robinson femení.

El s. XIX introdueix una nova concepció del món físic i humà

9.

a) El Romanticisme valora els "racons"
les nacionalitats
(Walter Scott.)

b) La Geografia, des de Humboldt, és de les races.

c) La tècnica dona f.c. - telègraf - telèfon...
La ciència classifica animals i plantes. Evolució.

← d) La formació dels imperis

el militar	} nous mites
el missioner	
l'explorador.	

e) El creixement de les ciutats ... novel·la d'intriga
novel·la social
" policíaca.

Es animals.

El món anglès: els animals.

A. A. Milne: Winnie the pooh. ne-ús de pelfa.

High lofting "Dr. Doolittle" (el metge disporat a ajudar i amb

Kenneth Grahame: "The Wind in the willows" poders immediats).

El món de l'aventura

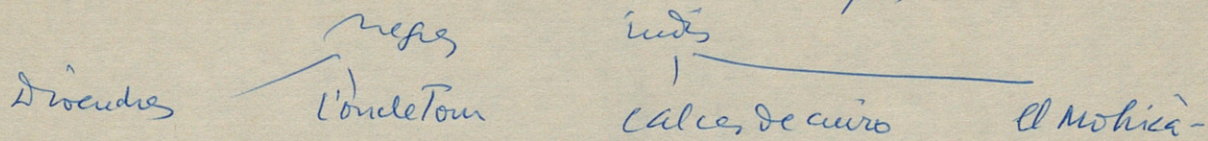
J. O. Curwood: El caçador de llops

Jack London: La ciutat del bore.

Zane Grey: El cavall salvatge.

Les races en perill

El s. XIX és el del desarrelament forçat o destrucció de

1801- Chateaubriand Atala,

~~1801~~ - 1885- El poema ~~Atala~~ Hiawatha de Longfellow.

Romàntic i però dona a conèixer a Europa els indis

Feminore Cooper 5 novel·les sobre Calles de cuuro
la saga dels indis que ja han desaparegut. El mal
de l'home blanc. Les cinc són:

"El caçador de cérvols

El darrer mohicà

El buscador de camins

els pioners

La prateria

} Calles de cuuro,
un blanc amb ànima
d'indi

Poetització de la naturalesa i la solitud.

Clou la sèrie dels indis Karl May, i Emilio Salgari
1891. Winnetou - gran documentació -

El s. XIX fou el del realisme, de la burgesia europea i el del proletariat. (després del Romanticisme).

La simple descripció de l'aventura
i de la ciència { R.L. Stevenson.
Karl May.
J. Verne

no satisféu alguns autors: aquests van buscar

- a) un retorn al món fantàstic
- b) ~~un~~ la creació d'un món absurd-còmic.

a. - Heinrich Hoffmann. 1809-1894. Metzger busca un llibre per a un seu fill de 4 anys. Debats.

Heaven scriu històries i les il·lustra. L'Escabellat és el seu conte + famós.

Hi ha crueltat, exageracions, falsament de les relacions humans: i no obstant, ha tingut un gran èxit mundial, q. Freud no s'explicava.

(Hoffmann, cont.) continuà amb el Príncep boveret i altres. Quan componia per als nens diu que retorna als anys infantils: barreja contes de fades medievals amb elements còmics, típics estravagants

a. - Andersen. 1805. (cfr. Dickens 1819) ~~Odense~~ Odense.
↓ autobiografia: el conte de ma vida.

Andersen es coltava les lectures de les mil i una nits i les llegendes daneses, i li llegia el seu pare. (+ 32 anys.)

fins als 30 anys no publica contes. Hi posa molt de llenguatge "parlat".

El soldadet de plom - (dóna vida als objectes. & Pinocció?)

La petita sirena

La gota d'aigua

La venedora de mistos

L'àncel lleig.

b. un món absurd - còmic.

llarga tradició anglesa.

1862. Charles Lutwidge Dodgson (n. 1832) escriu per a una nena - una es deia Alicia - Alicia al país de les meravelles. També se l'illustrà ell. Pseudònim Lewis Carroll. com a catedràtic de matemàtiques del Christ-Church College no hauria arribat tan lluny.

el nouisme és total. del 1r capítol per Alicia diu una consellera. (lludiguera) a partir d'una Alicia és un imper-Gulliver (petita-gran). "Anihilament de la relació normal de tamany, valor i esdeveniments" (psicòlegs)

el mictògraf.

Continua amb Alice through the looking-mirror.

El secret? misteri. Però Hurlimann diu:

↓
en part la gran vida q. hi tenen els animals.

Aquests notables èpits mundials no són producte de cap casualitat, nió extemporànies, d'homs q. a llur manera, eren personalitats fortes i d'intensa irradiació.

En emenjar, un cop més, q. la literatura infantil s'adapta a certes lleis q. no la literatura dels adults, encara que seria un error de creure que tot hom q. manté una relació harmoniosa amb el nen pot escriure bons llibres infantils.

El nou repte és afluïr la regne de la ràd, que alligui el poder de pensar lliurement.

Bettina Hürlieman

34 ~~3~~ grans personatges para-humans de l'abund.

1. Pinocchio ¹⁸⁸³ de Carlo Lorenzini (1826-1890)
un ninot de fusta que està ple de monaments en
un món popular i pícaro. Carlo Lorenzini

2. J. M. Barrie. 1870 - Peter Pan, bançat pel
cinema. El nen q. no creix. Relació amb
un món real.

^{p. L. Travers}
3. Many Poppins 1935. Nou conte de fades.

4. Astrid Lindgren: Pippi mitja Vargues. 1944.
i el senyor Nilsson
(opinió pedagògica)

5. Sandra Silva
Marcelino

HEIDI , la ruralia

1880. Johanna Spyri - filla d'un metge rural, realista
i documentalista. Heidi, banalitzada.

El retrat ^{i polític} social al .s XIX.

H. Beecher Stowe - La barraca de Tom. 1852.
1811 a Connecticut.

Veia passar els esclaus i fugien cap al Canadà. Escrivia
des de molt jove

La barraca de Tom fou primer publicada en revistes. (propaganda
democràtica)

El llibre fou de seguida traduït a 24 idiomes

L'esperit no és actual.

Longfellow i Cooper i els indis

~~El~~ Charles Kingsley el 1862 a l'escola xemenica. (Cfr. Andersen la
senadora)

Charles Dickens. Copperfield, Trist, Great expectations...

Samuel Annin. Cuore (Propaganda de la unificació)

La conquesta del Oest (North America (específica))

Ve' després des llibres meritans, estricts, de finals del XVIII i principis del XIX.

Nathaniel Hawthorne: 1804-1864. A wonderful book for girls and boys.

1868. Louise M. Alcott "Petite Domes".

1903. Kate Douglas Wiggin "Rebecca de la granja Sunnybrook.
Laura Ingalls de la casa de la mada.

Mark Twain. Tom Sawyer i Huck Finn.
(cf. Heidi)

L'aventura

R. L. Stevenson: L'illa del tresor Kidnappt.
heroi: noi

R. Kipling: Kim. el llibre de la jungla Stalky & Co.

Eric Kästner
(n. 1899): Enili i els detectius.

Selma Lagerlöf: (Suècia) Nils Holgertson
i l'ànc AKK

Eric Linklater: Vent de la lleuna (1944)

Aspects típics del s. ~~XX~~ XX.

La imatge : ^{albums} ~~Les~~ du Père Castor ←
els totalitarismes : M. Gorki i la dèria d'informar "la gran família"
La ciència : llibres de coneixements. ←

Père Castor : 1939 1er àlbum : vídeos d'animals, realitats
altres àlbums : vídeos de vens de països.

(250 quaderns i 1 llibre : 14.000.000 exemplars)
(Adreçats a vens que quasi no saben llegir.)

La poèia del real, ~~esta~~ recentment del contacte amb
les temes amb el univers, amb el meravellós."

Jean de Brunhoff ¹⁸⁹⁹ Babar = Beatrix Potter i Peter Rabbit

Puffin Picture Books. (Penguin).

St Exupery : 1900 Lyon. Le petit prince

El comic i el cinema i la T.V.

els moderns sistemes d'impressió : la foto en color

Llibre infantil en castellà.

Abundant en s. XIX com a adaptacions:

Les mil i una nits

Contes de Grimm.

Llegendes de la tl'd' Espanya.

Amèrica
Virgí
Guerra del moïses

- Els autors no escriuen més q. com a les deixalles de la literatura per a grans.

- Cap a finals del s. XIX traduccions

A L'ESTRANGER PENSEN MÉS EN EL NEN / NENA.
(la nena no és una maledicció)

castellà

S. XX. . Las revistas influeixen en el llibre juvenil
i els brevis literaris també.

del tombant de segle, teatre per a infants:

d. Coloma: contes
Vall Inclán: La labora del dragon

Marguina: La muñeca irrompible

Benavente: Príncipe ... libros.

Casona: El lindo don gato.

i J. R. Jiménez

: Platero

no hi ha autors per a nous fins a la dècada dels anys 30.
El liberalisme de la República estimula autors, i també
el liberalisme de ~~la~~ la pedagogia: Institució
lliure d'Ensenyança.

S. Bartolozzi. - Pinocho y Chapete (Don Quijote y Sancho) ³
Pipo y Pipa -

Editorial Sopena, Magisterio i Calleja

Olivia Fortuin - Any 30. Crea una veua: Celia.
Reproduir el vocabulari dels veus, i veu
les persons grans a través del prisma infantil.

3° - ELECIONS: $\frac{A5+A3}{A5-A3} - \frac{A2-A5}{A2+A5} =$

5°) $3A2 \cdot SA2$ P) $(5-A2)(3-A2)$

5° - ELECIONS TOR ESTABLECEN PRODUCCION A AMBITOS:

$$P) \sqrt{\frac{10}{2}} - \sqrt{\frac{6}{2}}$$

1° - COTACIONS: 5°) $A22 - A20$

Antoni Robles. - Botón Rompetacones.

Intenta comunicar quelcom. Donar un missatge.
 "Les crueltats de la vida actual les cometen els
~~hombres~~ ^{neus d'altre}
 La Bruja Doña Paz, 1960 conte reviuat per la N.U.
 transmet la bondat.

Revistes infantils.

L'6bis

1917. TBO
1920. Pulgarcito } deiven la didàctica.

1920. Aventurero i la Revista de Tim Tyler. (influència del cine)
1934/35 Mickey. (copyright americana).

1936. { Pelayos - (Junta Nacional Carlista)
Flechas - (Junta Nac. Propaganda Setiforms) } P. Sebastián
Decret d'Unificació Flechas y Pelayos.

1938 Chicos. ~~grat~~ menys ideològia, més recreativa
(excellent dibuixants: Emili Freixas,
Jesús Blanco.

Peu O era pobre, gruassa de paper. Censura rígida

1942. El Guerrero del Antifaz del dibuixant Gago: Reconquesta
Roberto Alcázar y Pedrín de Vario raial catòlic
l'adolescent: els bons i els dolents

1946 torna a rotir el T.D.O.

conformista

Burgès

pobres il·lustrats (Ulisses)

Unissò
Urda
Castanyes
Benjamin (bilingüisme
de l'avià)

4Lbis

nom il·lustradors: Coll, Sabatés, Blanco, Muntanola.

AVUI ES ANACRÒNICA, PERÒ N'ESOCI

1947. torna Pulgarito (Bruguera) atent a la moda U.S.A.
i crític de la societat de postguerra:

el pluricoupleu (don Pío) les baralles familiars (Dª Zula)

l'enveja (dona Uraca) el despota (Zipi y Zape)

l'oportunisme (Calisto) el cacic (don Berrinche)

etc etc. l'estraperlo, els empobrits...

tots aquests personatges eren perduts, en les històries.

Així permetia de passar la censura.

1943 - Jocs malogrui' El Coyote. (Edu Cliper)
(paral·lel: societat que ha sofert un cop)

1948 Nivolis, curta revista d'humor

1949 Florita a les unes: col·legi de monges.

1950. Hazanas Bélicas (Boixcar) 1er germànifila

2. aliadifila

1960 mortarels. (Ibàñez)

Capitani Zoueno

una certa decadència. Reducció de tamany.

Les revistes ja no són totalment infantils, hi ha humor
inconvenient o rofe Mata Ratos, Pepe Cola,

algunes de nous nois fluires: Gaceta junior, STRONG.

1960 - en català.

Es condicionants -

Catolicisme. Família "Castilla", Burgèsia.

Hª d'Espanya. Franquisme.

Fins a ^{vorall} anys 1950 no hi ha obres de valor

fins
a
1955

Emilia Cotarelo: Mari-Pepa (la supna la Maria Claret)
↓
innocent i tòpica

Borita Casas: Antoneta la Fantàstica (Lucerna TV el 1970)
col·lecció de monjes - que esdevé crítica
Bon Uenguatze

1950 →
1960

Aurora Mateos: revista Bazar. Fantàstica, i bonhomiosa.
No està en llibre.

6 ~~1905~~

Carolina Toral. — Recull l'espirit "oficial".

- a) Bíblia: Vinetas de la Bíblia. Maria de Nazaret.
El libro del Rosario
Animales en la Biblia Mujeres del A. Testa
mento
- b) Historia. El niño que nació rey (biografía d'Alfonso
XIII)
El músico de la infancia (un nen moro)
- c) novel·les: Sèrie tia Tula.
- Tendència a un castellà clàssic poc infantil

Maria Luisa Gofaell. Premi Nacional de literatura 1950. 7.

a) contes molt infantils tipus fada

b) Anton Petaco i el tío Badajoz: la Castella rural.

"El Cid".

Joaquín Aguirre Belver. Miguelín, realista, vida rural,
una certa inquietud social.

Premi Lazarillo per "El juglar del Cid".

Premi de la C.C.F.I per "El bordon y la estrella"

Montserrat del Aiso

1960 Rastos de Dios, premi Lazarillo.

1964 Premi del Ministeri de Cultura

Carola Soler. Per als molt menuts:

maia Cucharita
Premi Muntzi Cultura

Rafael Morale. Poeta. Adaptador de llegendes universals.

i premi Donal per Dardo, el caballo del bosque.

J M Saucedo Filva. La beerrita Non Aram y el señor Dios
Marcelino Pan y Vino, 25 edicions aquí
45 Itèlia

i 24 traduccions

Un gran pequeño

Premi Andersen.

Carmen Vázquez Vigo. Per als molt petits: La fuerza de la gacela

H9 de un tomate paliducho

Ana Maria Matute . Indiscutida .

el aprendiz (el món de l'adult ~~de dur~~)

El polizón del Ulises Larzavillo 1965

Paulina, el mundo y las estrellas (nena oïfena que va a muntanya a casa els avis)

Angela Louren

Detrás de las nubes - El gusano amarillo de juguete

Premi Doncel/Larzavillo / Llista Honor Andersen 1964.

Carmen Kowitz

Desde 1945 a la col·locació Marujita per a un
molt petit: després Oscar
i ara Vera.

Premi Larzavillo

i enguany proposada a l' Andersen

Pilar Molina

CATALÀ

XIII Doctrina Pueril Allull.

XVII - XIX Fables d'Esop.

Llibre de Bons Amonestaments Turmeda Fransesca.

XVIII - auques.

Literatura oral, popular. La lleuca la bruna vestida de dol

Què li darem a n'el noi de la mare?

Pau pa tantam que les figues són verdes

Puput que mana d'on veus de Roma Què en portes? Corone,
què en cerques? mulles, festes, salts i cerca-la be'.

2

mitjan XIX Barcelona al capdavant de l'interès
pels nens.

1845. Rubió i Ors. El libro de las niñas.

Revista "Los niños" 1883-1886.

1845. F. Pelagi Briz. El llibre dels àngels

1836 T. Thos i Codina. El llibre de la infantesa

1874 F. Maspons i Labrós. Jocs de la infància.
Poca il·lustració

al tombant de segle Noucentisme.

L'infant ha de tenir llibre d'esbarjo.

Bona tècnica de gravat

1904. En Patufet.

XX. - El país ideal: Jocs Carner, J. Lleonart, C. Riba.

Carner 1904 10 Rondalles de Jocs infant

1916. Edit Muntanya - Carner traducció de La Rosa i

l'Anell, Contes d'Andersen Tom Enyer,

La nit i l'una nit, Alicia...

Comé Esquius, Rackham, Pau i Voní Lluís Ferrer
Lola Anglada.

Riba 1928. Sis jocs. moralitzants, gran
bellesa de l'enguatge

Les aventures d'En Perot Marrasquí
traduí - Contes de Grimm. 1919-1921
Rondalles de Grimm 1935

4.

Pedagogs i crítics d'oupan del llibre infantil: Gali, Rubió,
Eldi Hous, A. Martorell.

Gran varietat editorial] . 9) Conte popular i fkllore.

1908-1909. Rondalles catalanes il·lustrades x Joan Vila

1909. i una revista: La Rondalla del Dijous.

Jaime Verduguer: Rondalles. (il·lustració Junceda).

1928 Editi Barcino: Jors d'infants (jors i fkllore)

" " Què diuen els ocells?

1917 → Associació Protectora Infancia catalana.

Bon gust i eficàcia pedagògica: A Gali

P. Vila

P. Soldevila

E. Bagué

J. Vilera Vives

} Oficiol

narrativa per a noies.

Les revistes publicaven en
fulletó novel·letes, després en llibre

Salvat-Papameit: Els vençols, meua escala.
1946 c Soldevila Lau obria.

+ Lola Anglada. — 1896. Marquida Nouvenyor Campdauit
molt anostada.

+ J. M. Folch i Torres. — 1910 col·labora a Biblioteca Patufet
1915 PP. VV.

Bolani detectiu - Per les terns roges - En l'arribada i
La Carmina - El rei dels muntanyes blaves...

Clovis Eimeric El cavaller de la Creu
de Sant Joan.

Jordi Català (X. Bonfill) Patufet

6

adaptacions i ~~traduccions~~ de part dels millors autors

[separat del llibre x a lectura] - Hog Tria

1917-18. La Maucconunitat edita "llibre x a
servi de lectura a les escoles de Catalunya".

1934. Sobota de lectures.

~~Patufet~~

- Traduccions . -
- 1907 Contes de Perrault.
 - 1909 un conte d'Andersen
 - 1917 Der Struwwelpeter (Perot i Scabellet)
 - 1926 - Stevenson
 - 1944 - ~~l'illa~~ l'illa misteriosa - Verne
 - 1935 - Emili i els detectius.
 - 1936 - Le Bon Dieu chez les enfants (F. Jaumes)

Patufet

(3)

Represa.

1939-1946 Res.

1946 Recedicions Baguina Balues felita

1948-54. "Rondalles" Ariel (5 vols. El Danon)
Zirant

1957. Sis Joans.

1948. F. Soldada Faules.

1955. Arimauny Col. Sant Jordi.

1957 Babar. Les llibres imatges (trad. C. Riba)

1959. L'espery El petit princip.

1961 cavall Fort i L'infantil

- M. Mata
- J. Ventoleda
- C. Maeria
- M. Novell
- Carbo
- A. Jaume
- J. Vallverdú
- Cesc
- Navarro
- Miro
- Tapis
- F. Riba
- P. Bayés
- A. Sertisaut
- J. A. Vallre

Albums infantils Estela (Pere Pastor)
Albums Biblis Estela
Tintur.

Prennis Folders i Zones i Jhuayra 1963.

8.

1963 - La Galera. Angel Jimena

J. Lotz
E. Valeri
A. Diaz Plaza

M. Musson.

J. Sorribas

M. Lauda

J. Blasio

O. Verges

J. Barcelo.

Quan jo era molt petit em fixava que el meu pare anava a la llibreria de casa, i triava un llibre del prestatge, i es posava a llegir. Això m'intrigava i en el meu caparró es formulava la pregunta, com si fos dins un njolet :

- Què deuen fer ,les persones grans ,amb els llibres ? S'estan quietes, quietes...Potser esperen que en surti un ocell volant !

No ho entenia, és clar. Per a mi, la fantasia habitava les joguines : pilotes, cavallets de cartó, tartanetes i avions de llauna, i les joguines sense forma amb què els nens jugàvem, en aquells temps plens d'imaginació : un tros de fusta, un rodet de fusta, la carcassa d'un plegador de roba...Allò era dinàmic, era viu, però els llibres... Cosa de grans.

Convençut d'això la meua sorpresa fou molt gran el dia que vaig veure una noieta no ~~ni~~ gaire més gran que jo que també feia com les persones grans : ~~havia~~ havia obert un llibre i s'estava quieta, movent lentament els llavis : semblava que resés.

- Caram, vaig dir-me , quina persona gran més petita !

M'hi vaig acostar i, com que la coneixia, perquè era quasi veïna meva, jo que li dic :

- Te fas ? (Jo no parlava gaire clar, encara).

- Llegixo, -va respondre'm, amb un accent molt lleidatà.

- Llegixes ? I ~~no~~ ^{te} fas ?

- Mira : vous ?

I va mostrar-me el llibre. Me'l va mostrar obert, per a mi, jo era en aquella moment el sortós mortal que veia un llibre per dintre . Ah ! Aquelles coses tenien dibuixos i unes ~~manes~~ negres figuretes

- Són lletres, -va dir-me la nena.

- Ja sé què són lletres, -vaig respondre, perquè a l'escola, els Maristes m'havien ensenyat a fer pals i potser a dibuixar una "a".

- Doncs les lletres són això de sota. Aquí hi diu : "La nena té una nina".

- ~~m~~ Si : és una nena i una nina.

Es a dir, jo mirava el dibuix. Vaig quedar desencisat. Tot plegat, no em ~~cliarava~~ *cliarava* el misteri.

No havia pas entès ben bé què era llegir. Perquè la imatge acompanyava encara el text, tan curt.

Poc vaig trigar a llegir jo mateix. Aviat sense figures d'il·lustració, només el text. Llavors vaig haver d'imaginar. Les lletres m'evocaven coses i accions que jo ja coneixia :

" El gat llepa sopes" " El pastor toca el gos ". I amb només aquestes lletres jo veia la ~~mima~~ mixeta amb la rosada llengua i el gos pelut amanyagat per la mà sarmentosa del pastor.

Ja fa un grapat d'anys, de tot això . Tan bon punt vaig saber llegir, em vaig despreocupar de la imatge com a suport. Allò que més m'interessava era imaginar, veure amb els ulls de la imaginació la realitat de l'acció que les lletres i les paraules descrivien.

Més tard, a les novel·les d'aventures, vaig tornar a trobar dibuixos, però quasi com a decoració, planes enllà de la descripció escrita del fet. I em vaig submergir en la novel·la, en el conte, en el text. Vaig ser un lector infatigable.

I un home va acompanyar-me en aquest quefer, en aquesta dèria: ell escrivia per a mi, per a tots els infants. Es deia Josep Maria Folch i Torres. I ara que sóc jo que segueixo una carrera semblant a la seva li estic agraït pels milions de lletres i de mots que ens deixà.

Si només busquem imatge mai no imaginarem. Mai no viure l'aventura de llegir, que és, creieu-me, una aventura del viure.